

Feiz ha Breiz

Kelaouenn vizek gant skeudennou

EOST 1932

Feiz ha Breiz

Kelaouenn viziek gant skeudennou
Renet gant Y.-V. PERROT

Koumanachou diouz ar bloaz. - Breiz. 1' lar	Embannou diouz ar bloaz : 1/4 pajenn 150 lar
Frans ha broioù stag outi 15 lar	1/2 bajenn 275 lar
Evid ar re a zo e diavù bro 20 lar	1 bajenn 500 lar

Pa gemerer da nebeuta pemp Feiz ha Breiz diouz ar bloaz, pep niverenn a dea da 10 lar hepken

Evid ar c'houmanachou koulz hag evit an embannou skriva da :
M. Fr. GEORGIN, administrateur, 4, rue du Château - BREST
C./G. Rennes 44-40

Kemennadurez d'hor c'houmananterien. — War golo an daouzekvet Feiz ha Breiz a en em gavo gant hor c'houmananterien, o fedimp, hiviziken, da baea, o *unan*, raktal, d'an A. Georjelin, 4, Rue du Château, Brest, C. C. 44,40 Rennes, ha neuze n'o devezo nemed dek gwenneg vizou evit degas d'eomp o arc'hant, e lec'h eur skoed, ma rankomp karga ar post da vont da c'houlenn o arc'hant outo beteg an ti.
Pempdek dez goude ar gemennadurez-ze, ma ne vez deuet netra d'eomp, e kasimp, dre ar post, ar paper da baea.

TAOLENN AR MIZ

Bleun-Brug Brest.	309
Diviz etre Clémenceau hag ar C'hardinal Mercier, gant Y. U.	313
Lizerennou koz ar Vretoned, gant G. P.	317
Eur Marvailher bosniat, gant PETAR KOTCHITCH Chapel Sant Kaourintin Trinivel, gant G. P.	323
Ar Bara, gant J. L'Helgouac'h.	327
Goueliou Abati ar Relec.	329
Perig hag Azillis, gant TINTIN ANNA.	330
Buhez tud va farrez, gant Loiz ar Floc'h.	331
Feiz ha Breiz ar Vugale.	335
Keleier ar miz.	339
Leor an Ao Gwilhou.	346
Divinadennoù.	350
	352

DA BIOUS KAS AR SKRIDOU ?

Ar re a venn skriva pe embann eun dra bennak e Feiz ha Breiz a zo pedet da gas o skridou d'an
Aotrou PERROT, Rener « Feiz ha Breiz »
Scrignac (Finistère)

Hadou potach ha brouskon, hadou blenniou

Hadou dibabet eus ar gwella tiez

TI A. HUON

Savet e 1840

L. AUDREN, DEUT WAR E LERC'H
17, Straed Siam — BREST

Téleg. AUDREN-GRAINES-BREST

Téléph. 5-35

BINVIU - PESKETA
KERDIN - SIFELL A BEP SEURD

Brezoneg en ti **TI A FIZIANS** R. C. Brest 49

“ L'ULMINUCINE MOREUL ”

est le dépuratif tonique idéal contre les humeurs, les vices du sang, glandes au cou, faiblesse, la toque des enfants.

Donne aux enfants ce teint clair et rose, indice de la santé. Parfait pour les jeunes filles dans la période de transformation.

Indispensable aux personnes âgées qui se plaignent de fatigues, douleurs, retour d'âge.

35 ans de ventes toujours croissant sont la meilleure garantie de l'efficacité de ce produit qui a la faveur du public.

Mères de famille, ne vous inquiétez pas, tant que vous donnerez de l'Ulminucine à vos enfants, vous les mettrez à l'abri d'un grand nombre de maladies, c'est le meilleur préventif de la tuberculose.

Prix: Grand flacon: 29 francs;

Demi-flacon: 15 francs;

Petit flacon: 10 francs.

Si vous toussiez, prenez du Sirop Celtique, un de ceux qui sont le plus estimés. Prix: 12 francs.

POURQUOI ?

Ne jouissez-vous pas des joies artistiques mises à votre portée par la Science ?

Vous pouvez entendre chaque jour, chez vous, grâce à la T. S. F., des concerts, des conférences, des cours, des informations.

Demandez à la maison **RADIO-ART**, 14, Place de la Tour d'Auvergne, à Brest, et 32, rue Kéréon, à Quimper, une démonstration de ses appareils si simples, si faciles à manier.

Appareils *Radio-Art*, *Philips*, *Ducretet*, etc...
Phonos et disques des grandes marques *Columbia*, *Odéon*, *Polydor*, *Parlophone* etc...

YEC'HED ar VUGALE

Ar « SIROP FERET » a-enep an Doken

Graet gant louzaouennou hag a gaver er mor, ar sirop-man a ro nez hag a ya'ha ar gwad. Ouspenn m'en deus eur vlaz eus ar re wella, louzou all ebet ne ro kement a nerz d'ar vugale hag heu.

« Ramplasi a c'hell ervat an emulsionou, an eol-moru, ar sirop Portal, ar sirop Raifort iodé, hag all... » Ar vertuz en deus da ya'haat ar gwad, ouspenn ar vertuz da zigas an nerz d'an izili, a zo penn-abeg ma n'her roer morse en aner d'ar vugale taget gant an doken, an trouskleunou leaz, ar werbl, an doureler fall, droug-ar-roue, hag ar zempladurez a deu warlerc'h ar ruzel hag an dreo, etc.

En vente dans toutes les pharmacies.
Dépôt principal : GRANDE PHARMACIE DU PROGRÈS,
3, rue de Paris (au-dessus de l'Octroi), Brest.

68e BLOAVEZ

N° 8

MIZ EOST 1932

Feiz ha Breiz

**Bleun-
Brug
Brest**

D'ar 4, 5 ha 6
a viz Gwengolo

D'AR ZUL 4 A VIZ GWENGOLO

Da 12 eur, Embannerien, war varc'h, a redo ker Vrest hag he ardremez, da gas, dre holl, ar c'helou mat ema digor evit an eilvet gwech war n'gent goueliou bras ar *Bleun-Brug*.

Da 15 eur, e loc'ho eun toullad aotroneg war varc'h, eus Kastell-Brest, evit mont da Gerarbecam da stourm an eil ouz egile gand o c'hlezeier diveget, en enor da Yann III, Duk Breiz, ha d'e bried Janned ar Savoia deuet da Vrest, e kreiz hanvez ar bloaz 1332 evit mont da ober eun dro da Lok-Maze Penn-ar-Bed.

Ar c'hoariadeg-se, hanvet « *tournoi* », e galleg, oa c'hoariadeg vras hon tud koz, breman ez eus 600 vloaz, ne vez ket a dro d'hen gwelet alies ken ha setu perak e Kerarbecam, daoust pegement a frankiz a zo eno, ne vezo ket a hanter-blas en deiz-se.

D'AL LUN 5 A VIZ GWENGOLO

Da 9 eur, studiadennd gand an A. Uguen, person Plougastel, war *an doareou gwella da harpa hor brezoneg war ar maeziou*.

Da 10 eur hanter. — Eur skouer evit Breiz :

L'action régionaliste en Flandre française pour la défense et l'illustration de la culture et du folklore flamands, par M. Pierre Favereau, secrétaire général du *Wlaamsch Verbond van Frankrijk*.

Da 2 eur, studiadennd gand an A. Treguier, eus a Vrest war *an doareou gwella da harpa hor brezoneg en hor c'hêriou*.

Da 3 eur hanter. — Eur skouer evit Breiz.

Resurrection de la langue d'oc et sauvegarde de l'âme occitane par M. Josép Salval, majoral du *Félibrige*. niri.

Da 8 eur hanter, e c'hoarilec'h kêr. C'hoariadeg ha kaniri.

D'AR MEURZ 6 A VIZ GWENGOLO

Da 8 eur, *oferenn-bred* e iliz sant Loeiz ha prezegenn gand an A. Duparc, eskop Kemper ha Leon.

Da 9 eur kenstrivadegou ar c'han, al lenn, ar brezegerezh hag an displegerezh.

Da *gresteiz*, pred, dre skodenn, 20 lur dre benn, e salioù Lombard, ru Colbert.

Da 2 eur e loc'ho eus Kastell-Brest, an Duk Yann III ha Janned Savoia, e bried, tudchentij ha pobl Breiz ouz e heul, evit mont da zellet ouz ar c'hoariadeg vras graet en e enor e Kerarbecam.

Strolladou kanerien ha sonerien a heulio tud al lez-Breiz ar pevarzekvet kantved ha Breiz an ugentvet kantved a vezo eun dudi o gwelet o kerzet an eil war roudou eben.

D'AR MERC'HER 7 A VIZ GWENGOLO

Baleadenn evit mont war beziou ar Gonidec da Lokrist, ha Mikael an Nobletz da Gonk.

Diouz an abardaez e tizroer da Vrest dre Gergroadez ha Lanriouare.

Kenstrivadegou Bleun-Brug Brest

I. — KENSTRIVADEG AR BREZEGEREZ

(*Concours d'éloquence*)

Pep breizad a dlefe beza eur barz anezan. Eur barz petra eo? Da genta eun den a anavez hag a gar e vro. An hini a oar sevel e zell uheloc'h eged al labour hag ar vuhez pemdeziek, pelloc'h eget garzou e barkeier, e gerriadenn, e barrez, tizout mad e vro Breiz a-bez ha lakat ar mad-se da stur d'e vuhez ha d'e oberou, hennez eo ar gwir varz.

Kemeret a reoc'h eur breizad en e vuhez pemdeziek koulz hag en unan bennak eus ar c'houlzioù brasa eus ar bloaz. — pardon, votadeg, goueliou, — hag eus buhez e diegezh, — badiziant, eured, maro hag all, — hag e rooc'h da anaout penaos ec'h en em ziskouez enno ar barz.

Kas ar skitidou, pemp pajenn d'an hirra, abenn hanter eost da zivezala, d'an Dr Cornic, Renner ar Bleun-Brug, Douarnenez.

II. — KENSTRIVADEG AR DISPLEGEREZ

Concours de déclamation

Ar re yaouank o devezo c'hoant da gemeret perz er genstrivadeg-man a ranko deski dindan envor an diviz *Sant Yann hag Herodez* moulet e *Feiz ha Breiz* miz Gouere p. 293. Pedet int ivez da gas o hanoiou hag o adres d'an A. D^e Cornic, *Rener meur ar Bleun-Brug, Douarnenez*, a-raok an deiz kenta a viz Gwengolo.

III. — KENSTRIVADEG AR C'HAN

Sellit ouz ar pezh a zo merket war drede pajenn embannou ar miz-man ; eno e kavoc'h ar sklerijenn ho peus c'hoant da gaout diwarbenn ar genstrivadeg, ha mar d'oc'h nec'het c'hoaz, goudeze, evit beza sklerijennet gwelloc'h skrivit da : *Mlle Geneviève de Kermenguy, château de Kermenguy, en Cléder*.

Daou wenneg dre benn ha dre gilometr a vezo roet d'ar ganerien a deuto a-strolladou da gemeret perz e kenstrivadegou ar C'han.

IV. — KENSTRIVADEG AL LENN

Ar genstrivadeg-man a zo digor da vugale holl skoliou Breiz.

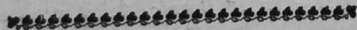
— Laket e vezint da lenn eur pennad pe bennad eus *Feiz ha Breiz* ar Vugale ha da gana unan pe unan eus an dek son a zo moulet e *Soniou ar Vugale*.

Goulenn al leorig-se digant an Dimezell Torcol, 11, rue Algésiras, Brest.

Pevar real eo priz *Soniou ar Vugale*.

Mistri pe vestrezed pe gerent ar vugale a dle kemeret perz er genstrivadeg-man a dle her rei da anaout d'an Doktor Cornic, a-raok an deiz kenta a viz gwengolo.

Eur bern levriou a roimp e prizioù d'ar vugale a gavimp deskeita war ar brezoneg.

Eun tamm diviz etre Clemenceau hag ar c'hardinal Mercier

D'ar 15 a viz genver 1920, ar c'hardinal Mercier, arc'heskob Malines er Beljik, deuet d'ober eun dro da Baris, a voe digemeret gant Clemenceau e palez ministr ar brezel, hag a jomas eur pennadig mat a amzer da gomz gantan.

Ar c'hardinal Mercier, brudet e pep lec'h dre e zeskadurez hag e zantelez, a oa doujet gant an holl, ha Clemenceau, daoust ma n'oa ket kristen, en doa eun tamm lealded hag a selaoue gant evez awechou ar re a gomze eus relijion.

Ar c'hardinal a lakeas dre skrid ar pezh a oa bet etre Clemenceau hag hen, hag ar pennad-skrid-ze, kavet e papiou ar c'hardinal, a zo bet moulet er c'hazetennoù abaoe maro Clemenceau.

Clemenceau. — Kalz gwelloc'h eo stad ar gatoliked e Frans, abaoe ar brezel. Istimet int gant an holl, rak graet o deus mat o dever; me o istim ive hag a ra evito ar pezh a c'hellan. N'oun ket bet atao evelse. Evito emañ breman, rak mat mat int bet epad ar brezel... Ha gellout a c'helfen lavaret d'eoc'h penaos e komprenan stad an iliz er vro ?

Ar c'hardinal. — Ya, lavarit. Plijadur a raio d'in klevet petra a zonjit.

Clemenceau. — An Iliz a zo deuet gwechall d'ar mare m'edo galloud impalaered Roum o koueza. An Iliz he deus kemeret plas an impalaered. O veza n'oa mui a impalaer, an Iliz a zo deuet da veza impalaerez. Gouarn a rae an eneoù, met n'e ket hepken traou ar relijion a oa reizet ganti, en em emmel a rae eus pep tra. Breman n'eo mui henvel. Ar broiou en em c'houarn o-unan, hag an Iliz a rafe mat evesaat hepken ouz traou a relijion. Ma rafe evelse, den ebet mui n'en dije lec'h d'en em gemeret outi, hag e vije neuze peoc'h hag unaniez er broiou.

Ar c'hardinal. — En eur ger, Aotrou, c'hoant hoc'h eus da lavaret e plijfe d'eoc'h rei d'an Iliz al liberte.

Clemenceau. — Ya, evelse eo e sonjan.

Ar c'h. — O tistrei em'aoun eus Stadou Unanet an Amerik. Digouezet oun gant ar c'hardinal Gibbons. Koz koz eo breman. Lavaret en deus d'in evelken: « Er Stadou Unanet 17 dre 100 eus an dud a zo katoliked. Met, ha goude ma vijemp 90 dre 100, e rafen evel ma ran breman. »

Cl. — Mat. Setu aze al liberte.

Ar c'h. — Ya, met ar wir liberte neuze. Rei a rafemp an dourn an eil d'egile, ma c'helfemp en em glevet war ar ger liberte. Al liberte a dle beza gwirion. N'eo ket awalc'h krial: « liberte, liberte », ha da c'houde lemel digant an dud pep frankiz. Setu aman eun dra: er Beljik, abaoe 50 vloaz, e stourmomp evit kaout liberte d'ar skoliou. An darn vrasa eus ar vugale a zo katoliked, hag e c'houlennomp ar gwir d'o zevel e skoliou katolik.

Cl. — Ar gwir-se hoc'h eus.

Ar c'h. — Ya, met, amzer! Evit-se e ranker kaout skoliou ha kement a zo ezomm e skoliou, e ranker kaout mistri, mestrezed, skoliou-meur da brepari mistri. An holl draou-ze a goust arc'hanf. Ni, katoliked, a c'houlenn digant ar c'houarnamant, a zo gouarnamant an holl, hor zikour da zevel hor bugale katolik er relijion gatolik, evel ma c'hell an dud dizoue sevel o bugale e skoliou n'eus hano ebet enno eus a Zoue. An dud hep kredenn o deus ar skol neutr. Met ober da vugale ar gatoliked mont e skoliou neutr, dizoue, a zo o lakaat e riskl da goll a nebeudou o feiz. Ar feiz a dle beza maget heb ehan e sperejou ar vugale. Da vugale gatolik skolicu katolik. Hag an holl skoliou a dlefe beza sikouret gant ar c'houarnamant.

Cl. — Ah! met implija arc'hant ar c'houarnamant evit an holl skoliou, setu aze eun afer all!

Ar c'h. — Aotrou, an tailhou a zo paet gant an holl hag a dle talvezout d'an holl. Ne welan ket penaos e c'helfec'h kaout eo eun dra leal rei lod eus an tailhou da zikour an tadou a familh hep relijion ha chom hep rei netra d'an tadou a familh katolik.

Cl. — (Nec'het e chomas eur pennadig). Dies eo an dra-ze. Ret e vije anaout an holl relijionou. Ar gatoliked, ar brotestanted a zo anavezet. Met ar c'houarnamant ne c'hell ket ober enklask war gement relijion a zo, evit o zikour holl.

Ar c'h. — N'eus aze diezamant ebet. Gouzout a rit ez eus en hor broiou katoliked, protestanted hag eun nebeut Juzevien; nag er Beljik nag er Frans ne gavoc'h e nep lec'h tud o lavaret emaint eus relijion Boudha, relijion an Indez.

Cl. — Ah! e relijion Boudha ez eus traou kaer. Lennet am eus meur a leor a gomze diwarbenn Boudha, hag a gaven brao.

Ar c'h. — Ya, meur a gentel, meur a ali fur a vez kavet el leoriou-ze. Met n'eus ket e Frans a dud oc'h heulia relijion Boudha. Tud a zo oc'h heulia ar relijion gatolik; eun nebeut oc'h heulia ar relijion protestant, ha nebeutoc'h c'hoaz oc'h heulia relijion ar Juzevien. Ar re-ze eo a dle beza sikouret evit ma c'hellint sevel o bugale er relijion a blij d'ezo. Ha n'eo ket dies. Ma c'hellomp en em glevet war al liberte, e c'hellimp en em glevet ive war an doare da rei liberte d'an holl.

Evel a weler, Clemenceau a voe laket nec'het gant ar c'hardinal Mercier. Ha kement hini a nac'h ouz ar gerent gristen ar gwir d'ober kristenien eus o bugale n'o deus en o genou nemet digareziou fall.

Sklêr eo evel an deiz an dra-man: an arc'hant savet diwar goust an holl a dle talvezout d'an holl.

Ker sklêr all eo ar wirionez-man: da vugale gristen skoliou kristen.

An traou, e Frans, a zo eta da eüna; ar pezh a welomp hirio n'eo ket leal, n'eo ket just, ne dle ket padout. Eun tad a familh eus Paris pe eur gêr all, o tont da jom en eur barrez bennak eus hor bro, m'en deus bugale, a c'hello o skolia evit netra, mar deo eun den hep relijion. M'en deus c'hoant rei deskadurez kristen d'e vugale, o veza m'eo kristen e-unan, ne c'hello ket. Ret e vo d'ezan klask skoliou kristen, hag alies n'o c'havo nemet pell

diouz e barrez hag e di, hag e ranko ober dispignou bras evit skolia e vugale.

Lezenn ar skoliou neutr n'eo bet graet nemet evit talvezout da laza a-nebeudou ar feiz e kalonou bugale Frans. Graet eo bet gant ar framasoned hag ar re a oa a-du ganto.

Petra a zo c'hoarvezet? Ar vugale, desket d'ezo pep tra nemet ar c'hatekiz hag ar relijion, a zeu d'en em voaza da veva hep relijion. Na gomzit ket d'ezo eus pedi, servicha Doue. Ne gromprenont ket. Ha diwezataoc'h e lennint leoriou eneb ar relijion, hag e vezint taolet e kreiz mor ar bed hep stur ebet. Petra a zo mat, petra a zo fall? N'ouzont ket. Petra a dle ober an den, petra ne dle ket ober? N'ouzont ket ha na glaskint ket gouzout. N'o deus ken reolenn nemet o ioulou. Rei d'an ioulu-ze ar pezh a c'houlennont, setu aze reolenn o buhez. Kaout plijadur, ha dastum arc'hant evit kaout plijadur, ne glaskont nemet an dra-ze.

Met gant hevelep tud eur vro n'hell ket chom en he sav.

Eur vag ne zent ket ouz ar stur
Ouz ar garreg a skoio sur.

Y. U.

LENNIT

KANOU EN NOZ

SAVET HA SKEUDENNET
GANT

XAVIER DE LANGLAIS

EMBANNIT GANT GWALARN B. P. 75 BREST

Lizerennou koz ar Vretoned ha merkou mein kastell Lezarscoët

An Tad Gregor Rostrenen. — eur manac'h eus a urz sant Fransez hanvet evelse dre ma oa ginidik eus a Rostrenen ; hano e dad oa Tanguy. — a varvas e Roscoff, wardro ar bloaz 1750, goude beza laket moula, er bloaz 1732, eul leor hanvet : *Dictionnaire françois-*

1	Q	U	E	A	O	P	T	Z	A	X	H	J	M
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	
	N	O	P	Q	R	S	T	V	X	Y	Z	&	KH ^{double}
2	Q	E	L	U	P	T	S	X	H	J	M	N	
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N
	O	P	Q	R	S	T	V	X	Y	Z	&	Z ^h	KH ^{double}

1. — Alphabet ar Vretoned koz, hervez an Tad Gregor Rostrenen.

2. — Alphabet ar Vretoned koz, hervez an Tad Pelleter.

celtique ou françois-breton, nécessaire à tous ceux qui veulent apprendre à traduire le françois en celtique ou en langage breton pour prêcher, catéchiser et confesser, selon les différens dialectes de chaque diocèse. Rennes, Julien Vatar, 1732, in-4°.

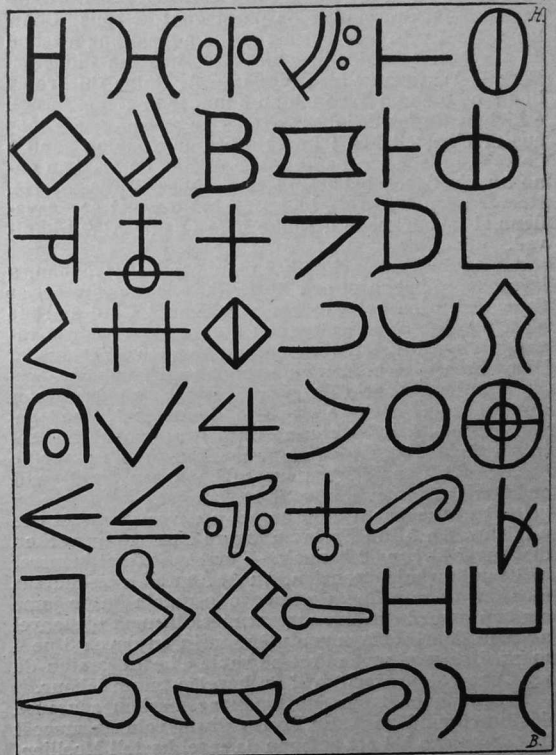
Al leor-ze a zo bet savet gantan e manati Montroulez pe e hini Roscoff ha kaout a raer ennan eleiz a c'heriou mat bet pennaouet gantan wardro an diou gêr-ze.

An Tad Gregor en deus renket, el leor-ze, eun daolennad lizerennou a oa, emezan, lizirennou koz ar Vretoned, hag a skeudennaouan aman. Al lizerennou-ze a zo bet kavet gantan, war a lavar, war eur c'halur koz a vired e Landevennec, war eur groaz vaen, a oa e Plouzane ha dreist-holl war vein goz kastell Lezarscoët, e Plonevez-Porzay, e kichenik Douarnenez, a we-las er bloaz 1702.

Gwasa pezh a zo an Tad Gregor n'en deus ket lavaret d'eomp penaos e oa deuet a-benn da zispartia e lizerennou an eil diouz eben evit rei d'ezo urz ha talvoudegez lizerennou alphabet Rom. An aotrou Kerdanet, hag a skrive kant vloaz warlerc'h an Tad Gregor, a gav d'ezan eo bet-tennet alphabet-Breiz eus hini ar Phenikianed a oa eur bobl hag he devoa eun toulad eur he zud e Cadix, er Spagn, hag a bigne gand o bagou skanv hag o marc'hadourez presius betek Breiz-Veur.

Eun tamm henvedigez a zo, sur a-walc'h, etre lizerennou ar Phenikianed hag ar re a gemer an Tad Gregor evit beza lizerennou brezonek. Den ebet, avat n'eo gouest da lavaret diwar be skrid eo bet tennet an alphabet brezonek. An A. Kerdanet, warlerc'h Albert Le Grand a gomz eus skeudenn eun doue Bolianus, kavet en Naoned, hag a oa skrivet e hano e brezonek, ha gant lizerennou brezonek, met ar skeudenn-ze a zo kollet pell a zo kouls hag eur skrid e brezonek koz, bet kavet en X^{vet} kantved etouez dismantrou kêr Verulam e kichen Londrez, Tud desket eus a Vreiz-Veur. Cambden hag Owen o deus komzet eus merkou bet kavet aman hag a-hont en o bro. Daoust da gement-se

holl, n'eo ket anat a-walc'h o defe bet ar Vretoned eun alphabet d'ezo o-unan.

Merkou e mein Kastel Lezarscoët

Kastell Lezarscoët, e Plonevez-Porzay, a zo kouezet,

en e boull, pell a zo. Devet ha diskaret e rank beza bet en amzer hon duk hag hon dukez diveza Fransez II hag Anna Vreiz, dre ma 'z edo e berc'hen Gauvan Langeouez a-du dre zindan ha paeet gant ar roue Charlez VIII. E vein a zo bet aet abaoe a-gleiz hag a-zehou da zavel kestell Moellien ha Nevet hag iliz Plonevez-Porzay. Wardro ar bloaz 1895 an A. Halna du Fretay hag a oa o chom harp ennan e maner ar C'hoz-Kastell e kichen Kerlaz, a lakeas dizelei ar pezh a jome c'hoaz eus ar c'hastell koz ; kavet e voe ar c'haviou gand o bolziou e mein-ben hag ar pemp derez da ziskenn enno ha n'o devoa bet droug ebet c'hoaz, kouls lavaret. Hervez an A. Abgrall, hag a oa bet o welet ar gavadenn, al labouriou-ze a ranke beza eus ar XIV^{vet} kantved.

An A. du Fretay, lorc'h ennan gand e gavadenn, a lavaras e oa bet savet ar c'hastell-koz-ze en amzer ar Romaned, e oa bet goudeze perc'hennet gand ar roue Marc'h hag e oa al lizerennou a gaved war wein e vegeriou lizerennou tennet eus alphabet ar Vretoned... Diaes bras e oa koulskoude rei an dra-ze da gredi, rak eur skrid a vez tostaet e lizerennou an eil ouz eben e lec'h e Lezarscoet, ne gaver nemed eul lizerenn war bep maen ha setu perak e kredomp ez eo ar merkou-ze a gaver e Lezarskoët, nann lizerennou, met merkou graet gand ar bikerien vein evid anaout ar vein bet piket ganto ha gellout evelse kaout eun, ar pezh o devoa gounezet dre o labour. An A. du Fretay a lavare e oa re a verkou dishenvel — eur 80 bennak, — evit ma vijent kemeret evit merkou micherourien. An A. Abgrall a ziskouezas e oa darn anezo hag a oa henvel a-walc'h ha ne jome eta ken nemed eun daou ugent merk bennak dishenvel a-grenn. Marteze ivez pep piker mein en devoa 3 pe 4 merk dishenvel evit miret ne zavje c'hoant gantan da veza paeet diou wech evid an hevelep tamm labour.

Skeudennaouet em eus aman ar merkou souezusa dastumet gand an A. du Fretay diwar vein Lezarscoët hag ar re a zo bet aet ac'hano da zavel kastell Moellien. Er bloavezh 1927 em eus klasket gwelet ar pezh a jome eus kavaden an A. du Fretay: Ar vein-ben a oa aet a-

c'hano ha ne jome mui netra eus ar c'hastell koz nemed eun toull bras, evel eun toull mengleuz, e kreiz eur

Merkou e mein Kastell Moellien

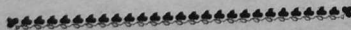
park. E kichen ez eus eur verouri a hanver ar C'hoz-Vaner hag e kaver eur maen merket bennak en he mogerioù.

E Kastell Moellien e kaver meur a hini all e mogerioù eul lab a zo en tu debou d'ar porz. Merkou ar vi-cherourien a zo stankoc'h eget ne zonzjer; o c'haout a raer e iliz-veur Kemper, e iliz Plougasnou hag e iliz Lok-Mikael-an-Traez. E kastell koz Prat-ar-Rouz, e Penhars, diskaret breman, e kaved ivez merkou evel-se; kroaz koz Plouzane hag en devoa an Tad Albert-Le Grand lennet warni, er bloaz 1624 « *Certains anciens caractères incogneus*, » n'heller ket he gwelet ken, rak unan bennak a zo bet diskiant a-walc'h, p'eo bet savet an iliz a-nevez eun tammig bihan a-raok an Dispac'h, evit he c'huzat dindan ar mogerioù. An A. Fréminville en devoa gwelet lizerennou diaes da lenn ivez war chichenn eur groaz a oa e Brelevenez, e Cleder, ha war eur maen teo a oa e kichen kroaz an Tri Ferson etre Milizac ha Plabennec. Al lizerennou-ze a dle beza lizerennou e giz lizerennou Rom nemet int graet an ilizou gant tud ha ne skrivent ket o hano teir gwech er bloaz.

N'eo ket an Tad Gregor eo kenta hini en deus komzet eus an alphabet brezonek; an Tad Maner, en e leor « *Sacré Collège de Jésus* » moulet er bloaz 1659, en deva komzet anezan c'hoaz. A-raok an Tad Maner, Brydonius, eun den desket bras, en devoa komzet anezan ivez er bloaz 1643.

Den ne oar eus a belec'h en devoa hen tennet. Ar pez a zo sur, an neb en deus c'hoant da goueza war ar wirionez, arabad eo d'ezan touezia merkou micherourien ha n'o deus ket ouspenn pemp pe c'houec'h kant vloaz gant lizerennou alphabet hon tud koz, rak e lec'h gwelet sklêr, en em zalla muioc'h mui eo a rafe ha netra ken.

G. P.

Eur marvailher bosniat

Amañ e vo kavet troidigez eur gontadenn a zo bet savet gant unan eus gwella skrivagnerien iougoslavat: Pètar Kotchitch e ano. Ganet e voe e Bania-Louka, e Bosnia, en eur vro ma 'z eo bet lakaet pep eil penn ar gevredigez, ar relijion hag ar sevenadurez gant argadadeg an Durked er Grennamzer ha gwaskerez an Aostria-Hungaria en Amzer-vremañ.

Mervel a reas d'e zaou-ugent vloaz, en eur c'hlañvdi, e Belgrad, goude beza gwelet trec'h « ar re Unanet » ha goude beza bet gwall-gaset gant an enebour abalamour d'e garantez-vro.

Skrivet en deus meur a levr: « *War ar menez ha dindan ar menez* », « *Simeon an avieler* », « *Ar broc'h dirak al lez-va'n* ». Hemañ eo ar brava. Troet eo bet e meur a yez ha moulet meur a wech. Iougoslaved an Amerik, a c'hortoze en harlu dieubidigez o bro, o doa graet eus ar barabolenn-mañ o levr-gwele.

« *Yablan* », ar gontadenn a roomp hizio an droidigez anezi, a zo ivez eur barabolenn. Ret e oa kavout an tu da brezeg ar garantez-vro dirak an holl daoust da vistri ar vro: an Hungariz. Evit-se, Kotchitch a rae gant ar parabolennou. Stourm an daou daro a zo skeudenn an emgann a oa etre an Aostria-Hungaria hag ar bobl iougoslavat. Gwaskerez diouz eun tu, sec'hed ar frankiz dicuz an tu all. Eun deiz pe zeiz, abred pe ziwezat, e chomo an trec'h gant ar Iougoslaved evel ma 'z eo chomet gant « *Yablan* » en e stourm kalet ouz taro an Impalaer.

YABLAN

Serrnozi a ra abaoe pell.

Er souleg, e traoñ ar gêriadenn, war dor ar gre-c'hienn, e taskren « Louio » en e zilhad paour. A-boan ma weler e zremm kramennek, e zaoulagad bras liç

al lin hag e vleo a-fuilh war e dal. Ne pell dioutañ e peur « Yablan » e daro.

Bemnoz, abace an tommderiou bras, e kas Louïo e Yablan da beuri betek diwezat en noz. Her mesa a ra evel e lagad. Diou wech ar sizun e ro hollen d'ezan. Ha ranna a ra e goan gantañ.

Karout a ra Yablan abalamour ma 'z eo kreñva taro an holl gornad.

Lorc'h a zo e Louïo en abeg d'ezañ; hag e ra fae war ar baotred-saout all ha war o zirvi. P'emañ Yablan gantañ e kredfe tremen an noz e kreizig-kreiz ar vered.

— Warc'hoaz! eme Louïo evel o tihunvreal.

Pellaat a ra bevennou e vantell hag e sked e zaoulagad. Hag heñ ha sevel ha tostaat ouz an taro d'e floura ha d'e lidourat.

— Debr mat, Yablan, debr, mignon, kement ha ma kares. Warc'hoaz! va Yablan ker, va Yablan karet! Warc'hoaz eo!

E mouezig raoulet Louïo e santer evel eur bedenn dous ha dister. An taro en eur fistoulat e löst a sko-skañv ouz e voc'h.

— O! D'in-me, Yablan? emezañ gant eun ton-tamall. En em rei a ran da ouela neuze.

Pellaat a ra en eur ober an neuz da ouela. Yablan a sav e benn.

— Nann, nann, Yablan! Evit c'hoarzin eo! N'ac'h eus ket graet droug d'in. Ha! arabat d'it beza droug ennout evit netra. Pokomp an eil d'egile!

Hag e reont. Louïo a laka a-nevez e vantell hag en em lez da goueza er geot gleb da huñvreal er pez a c'hoarvezo warc'hoaz.

Warc'hoaz e ranke Yablan stourm ouz taro an Impalaer. Pell 'zo en deus ar c'hoant bras da welout e daro oc'h enebi ouz Roudonya.

Goulennet eo bet digant ar maer ober diouz e c'hoant. Ha tud koz ar c'horn-bro a oa a-du gantañ.

— Va mignoned, sed eun dra ha n'eo ket aes. Taro an Impalaer eo. Kas a rin ar goulenn, avat. Ma roer d'in an aotre, ne welan harz ebet evidoun-me. Ma nac'her, gwaz a se evidoc'h! Ha mat eo evel-se?

— Mat-tre, aotrou maer. Grit diouz al lezenn ha n'ho pezit ket aon!

Ar goulenn a zo bet kaset; hag ar respont a zo degouezet gant ar maer: aotre a zo. Warc'hoaz eme Gouel Hor Zalver oc'h en em ziskoez, en e sked. war Menez-Thabor ha, war eun dro, deiz ha bloaz an Impalaer. D'rak an Ti-kêr e stourmo Yablan ha Roudonya.

Emañ an heol o tifoupa a-us d'ar menezioù evel morzet en amheol splann ar mintin. Eur pennad, hag an holl draou a deuz en eur sklerijenn damwenn, a sked-disket hag a lugern. A-hont hepken, en draonienn bell, e sked glas-lusenn ar roc'h. Pep tra a zihun, a sav, a voged evel gwad tomm. Nerz ha freskter dre-holl.

— O! an deiz, dija!

Louïo a astenn e zivrec'h, a rim e zaoulagad hag a sell tro-dro d'ezañ.

— Va Yablan, perak n'ac'h eus ket va dihunet?

Yablan a zo savet abred, gwall abred hag en deus debret e walc'h dija. Laouen eo Louïo o welout e groc'hen ken reut.

— Ma! peogwir ac'h eus debret mat, setu da zibennbred.

Hag e taol e-kichen an taro eun nebeut feskennoù kerc'h.

Yablan o debr hag i en hent war-du an Ti-kêr.

Ar c'havaned a nij diouz ar brousgwez hag a blav war ar maiz a-vec'h e greun. Ar spontailhou a finv war ar c'hleuzioù e tro d'ar pañkadou maiz. Kas a raer al loened d'ar pradou; youc'hadennoù ha galvadennoù dre-holl.

En eur soñjal e kerz Louïo war-lerc'h e daro. Beuzet en e huñvre ne glev nag an trouz nag ar vuhez tro-dro d'ezañ. Soñjal a ra e Yablan hag en emgann.

A-greiz-holl e lamm, eur soñj o tiwana en e spered. Astenna a ra e zourn war e vaz hag e c'houlenn en eur vuzailia.

— Yablan a drec'ho, na drec'ho ket; trec'ho, na drec'ho ket; trec'ho, na drec'ho ket; Trec'ho! a youc'h, e zaoulagad o virvi gant eul levezeg divent.

En e joa ez en em ro da floura ha da vriata e daro. Hag e komz:

— Lavar 'ta, Yablan, te hen trec'ho? Ha daoust ma 'z eo-heñ taro an Impalaer! An dra-se ne ra forz, ket 'ta? va Yablanig, va Yablan karet. Ket gwir?

En eur zivizout e tegouez Louïo dirak ti ar maer. Bras eo an engroez, dija. Deiz gouel eo; ne labourer ket, hag an dud a zo deut da gomz eun tammig. Tud ar menezioù int hag e plij d'ezo gwelout tirvi o stourm. O welout Roudonya, bihan ez a kalon Louïo.

Egile en deus doare da veza spontus, divent, brasoc'h ha tevoc'h eget Yablan.

— Yablan, breur, ma tro da fall ar c'hoari evidout, arabat d'it kaout droukrañs em c'heñver, a huanad Louïo oc'h en em harpa ouz e daro.

Dre guz ez en em laka da glask anaout e Blanedenn war e vaz. Skedi a ra e zrenn: an trec'h a yelo gant Yablan.

— Hag aon ac'h eus, paotr? a c'houlenn eun denig koz. Arabat d'it kacut aon, va mab. Da daro a zo anezañ eur stourmer koz.

Fiziañs ennañ Louïo a respont:

— N'em eus ket aon!

— Aon az po, kanfard, eme eur gward, ha te ' leñvo pa weli Roudonya o toulla e gof d'az Yablan. A! trawalc'h a enoë 'm eus bet gantañ!

— Ni 'welo! a c'hoarz Louïo.

— Chomit peoc'h! Eun tammig pelloc'h, ar merched hag ar vugale! a youc'h ar maer ken dic'hoarz ha tra. Ra vezo degaset an tirvi er c'hloz-mañ, a-dreñv ar gloued.

Hag ez int degaset. An dud en em vod tro-war-dro. An tirvi a stag d'en em santout evel m'o dije c'hoant d'ober anaoudegez.

— Dao d'ezañ, Yablan!

— Dao d'ezañ, Roudonya!

Hag i ha blejal ha toulla an douar gant o faoiu ha pellaat en eur c'houeza o c'hof. A-greiz-holl ez en em groaz ar c'horniou gant nerz. Stokadennou ha tousmac'h. An douar a ya e poultr hag e gren dindano.

Louïo a gren hag a skrij. Difinv eo e zaoulagad digor-bras.

Heulia a ra pep finvadenn hag en e galon o lammat e tregern pep taol.

Luziet eo e sell. Damwelout a ra hepken eun dra bennak dirazañ a dro, a droidell hag a steur.

Emañ Roudonya oc'h argadi gant e holl nerz!

— Krog ennañ, Yablan! a youc'h Louïo o vont ermaez anezañ.

Yablan, stourmer koz hag akuit, a ra an neuz da goueza ha dao! dindan gouzoug Roudonya.

— Trawalc'h, emañ o vont d'hel laza! a youc'h ar maer pennfollet.

Redek a ra ar gwad diouz gouzoug Roudonya.

Louïo a zo levez en e galon. Lorc'h ennañ Yablan a chom war-sav war dachenn an emgann. Blejal a ra ha kribennou ar menezioù a dregern tro-war-dro.

PÉTAR KOTCHITCH,
*Lakaet e brezoneg gant
Paotr e vragou bras.*

Chapel Sant Kaourintin Trinivel

Scrignag, diveza parrez Eskopti Kerne, diouz kostez Treger, he deus diou chapel, peder leo etrezo, en enor da zant Kaourintin, unan e Toull-ar-Groaz hag eben e Trinivel.

Chapel Trinivel a zo eul lep hanter diouz ar vourc'h ha peder leo diouz abati ar Releg; Savet eo bet, en takad douar a hanver atao *douar an Abad*, e kreiz ar prajeier glas ha didrous, etre koad Lestrezek Berrien ha reier louet ar C'hragou a zisparti Scrignag diouz Plougonven; adsavet eo bet er *XV^{vet}* kantved; a-us an nor a zo da vont ebarz, e tu ar c'hreisteiz, e kaver skoued Gwilhou ar Gwales a Vezaubran, bet hanvet abad er Releg d'ar 25 a viz gwengolo 1462. Ar skoued-ze, hag e weler warnan c'houec'h krogenn gand eur greskennloar arc'hantet d'o dispartia, a gaver c'hoaz war gwernn a liou ar prenestr a zo a-dre keñ an aoter vras.

Skeudenn Sant Kaourintin ar chapel-ze a zo e koad ha kizellet eo kaer.

E kichen ar chapel ez eus eur feunteun graet gant mein-ben hag o deus ezomm beza renket a-nevez.

Tammou a vank er c'halvar a zo er vered; war droad ar groaz ez eus skouejou daou eus ebed ar Releg; war unan e weler eur c'haro o tremen hag eo skoued Visant Gerleo bet abad er Releg hag e Begar hag a varvas er bloaz 1476, pe hini eur C'herleo all, kar tost da Visant hag a varvas e Begar, er bloaz 1526.

Ar Gerleoizien-ze a oa ginidik eus a barrez Pleùbihan en eskopti Treger.

Ar skoued all a zo rannet e peder gevrenn gant eur rozenn er gevrenn genta hag eun all er pedervet kevrenn. Ar skoued-se eo skoued eur Poulard bennak, marteze hini Gwilhou ar Poulard, eur chaloni eus a Zant Brieg, a voe eskob e Roazon (1357) hag e Sant Malo (1359) hag a varvas a-raok ar bloaz 1376; ma n'eo ket skoued hennez eo e rank beza hini unan pe unan eus e nied a voe abad er Releg er *XV^{vet}* kantved.

Ar Boularded-ze a oa ginidik eus a Blehedel, e eskopti Sant Brieg.

Gwilhou ar Gwales a Vezaubran a reas kals vad er vro e keit ha m'eo bet abad er Releg; lakat a eure ober kals labouriou nevez, en e abati; en e amzer eo e voe adsavet penn-da-benn chapel sant Kaourintin Trinivel hag hini ar C'hloastr a oa gwechall eun dreo eus parrez Plourin; war dour ar chapel-ze deuet da veza iliz parrez e kaver skoued Gwilhou ar Gwales.

Er bloavez 1670, e tiskouezed, en abati, eur gampr hag a oa lezhanvet *ar gampr alaouret* hag e weled war he lambrusk skouejou holl abaded an abati; en amzer an A. Gwales, eme ar venec'h, ha gand e beadra eo e oa bet graet ar gampr-ze.

Goude Gwilhou ar Gwales, evel madoberourez vrasa chapel Trinivel, e c'heller henvel Soaz an Doussen, intanvez Gwilhou Faven, a varvas, e Trinivel, d'ar 5 a viz gouere 1916, d'an oad a 67 vloaz; dek vloaz bennak a-raok he maro e lakeas renka ha tei a-nevez chapel sant Kaourintin.

G. P.

AR BARA

Epad eun deiz pe zaou, an had, en irvi ruz,
Euz an tavancher ler a gouezas stank ha druz ;
Ha gantan, en e bark graet e dro, ar c'houer
En deus fiziet ar greun e daouarn ar C'hrouer.

Er goanv rust, war an had, kousket en e gavell,
A dremenas grizilh, erc'h, glao, barrou avel ;
Met, pa c'hoarzas an heol ha pa vleunias miz Mae,
Laouen e zihunas, glas an oabl war e zae.

Tommet gant pokou flour aezennou miz Gouere,
Hardiz e hej e benn, dinec'h ha diere ;
Ha, kan war o muzell ha filzier war o skoaz,
Mederien d'hen eosti a ziredo warc'hoaz.

Ha, goude an dourna, en dro d'an dorziou aour,
An ozac'h pinvidig a ray e blas d'ar paour ;
Ha, dindan an heol splann ne baouez da bara,
Evel daou vignoun mat, e zebrint o bara.

Eur bara all ez eus, kaer, santel, benniget ;
Korf Doue ganti Doue d'e vugel kinniget ;
Nep e zebro bemdez a vezo krenv
Hag, eun deiz, war e hent, e welo lein an nenv.

Sant-Brieg, 2-7-32.

J. L'HELGOUACH, O. M. I.

Goueliou an eizvet kanved bloaz abaoe m'eo bet savet abati ar Releg (Plouneour-Menez)

Abati ar Releg a zo bet savet, gant menec'h Begar, e eskopti Treger, er bloaz 1132, da lavaret eo breman ez eus 800 vloaz.

Goueliou bras an eizvet hantved bloaz-se a vezo graet er Releg d'ar 14 ha d'ar 15 a viz Eost.

D'ar 14 e vezo kovesaet ar bardonerien adalek 17 eur. Gousperou kenta ar pardon a vezo kanet da 8 eur hanter-hag an tantad a vezo enaouet raktal goudeze.

Da Hanter-Eost e vezo kovesaet adalek teir eur; an oferenn genta a vezo da 4 eur hag an eil oferenn da 7 eur.

Da 10 eur e vezo digemeret an Abaded a deu da ren goueliou an eizvet kantved bloaz.

Da 10 eur hanter an Tad Guyader, eus Plomelen, abad Meilleraie e eskopti an Naoned a gano an oferenn-bred; an Tad Dominik Nogues, eus Radenac, e eskopti Gwened a raio ar brezegenn.

Da 12 eur. Lein dre skodenn ; 15 lur dre zen ; ar re o deus c'hoant da gemeret perz el lein-ze a zo pedet da gas o hanoioù a-benn an 10 a viz eost, da zivezata, da Aotrou Person Plouneour-Menez.

Da 14 eur. Gousperou ha prosesion.

Da 15 eur. C'hoariadeg gant strollad c'hoarierien Plouneour ha re Scrignac.

Ra deuo Bretoned, a-vernioù, d'ar Releg, da zaludi Rouanez Menez Are.

Perig hag Azilis

Abenn ar foenn he devoa c'hoant Oliv da gaout eun evach bennak d'ar falc'herien da zistana o c'hornailhen, ha setu perag oa deuet eur zulvez da c'houlouen digant he mignounez an doare d'hen ober.

Eun amzer sec'hédus a zo bet ar bloaz-ma ha ne c'heller ket beza atao oc'h eva gwin!

Merket am oa, em c'henteliou, seiz pe eiz vloaz a zo, penaoz ober ar pikétez gant deliou onn ha sukr; diskouez am oa graet d'am filhorez penaos en em gemeret, hag hi eo maerounez Azilis, petra bennag n'ema ket en he hano. A man warlerc'h e lakin an doare d'ober bier marc'hat-mat desket da Oliv gand Azilis, hag e tigasint da zonz eus an doare da aoza ar piketez.

Er Geruheta ez eus neubeud a foenn, tri mil faz douar bennag, ha c'hoaz eman ar foenneg en eun draonienn, ha gouzout a rit e vez ket kerkouls ar foenn eged pa vez war eun uhelen; tremen a reer gand ar pez a zo, ha Perig a zo laouen gand e damm foenneg; hardisoc'h e vez o welet ar goanv o tont, rak bez en devezo eur seurt bennag da rei d'e anevaled ma vez berr ar boued goanv, hag er bloaz-ma, kouls ha warlene, n'eus ket staget kals a dra.

Gant preder en deus graet e foenn: antronoz gouel Yann oa trouc'het gantan, hag en deiz araog pardon Per en deus e gerc'het d'ar gêr.

Gand ar falc'h en deus e drouc'het; d'al lun en deus e zistrevet; d'ar meurz int bet o daou o ficha goude lein; da c'houde o deus e galzennet, ha d'ar merc'her da noz o deus graet brasoc'h kelsenn. D'ar yaou oa bet gloaz bras, met ar foenn a oa difennet mat, hag abenn ar gwener da noz e oa sec'h brao adarre. Glaz e oa da vernia ha kraz, c'houez-mat a oa gantan, ha brema emaint didrabas dioutan rak ar zac'hd holenn a oa taolet ennann e zlc'ho gwelloc'h cpad ar bloaz.

Da bardon Per edo pardon ar burrez hag Azilis he deus kavet deread ober eun tamm pred d'ar gerent, rak ar blavez kenta eo dezo da veza en o c'hêr; ha neuze, Sant Per eo paeron he hini koz; pedi evitan he deus graet en iliz, ha da c'houde ez eo deuet buan d'ar gêr, goude beza bet er vagajenn win o kerc'het eul litrad bennak, hag eur voutailhad traou-douz; hini krenv, avat, n'he deus ket affer, laouen a-walc'h e vez ar gwazed diwar ar gwin! He mamm a zo bet en oferenn vintin asambles ganti, evit he sikour goudeze. Dare oa lein abenn m'oa deuet an dud eus an oferenn-pred: ar viou a oa torret d'ober an alumen; ar yar, er fourn, a oa poas brao, ar patatez a oa c'houez-vat gantio, ha da echui he devoa aozet Azilis eur pladad traou lipous hag a oa dreist! Tonton Hamonig a oa deuet ive, hag en deus laket an dud da c'hoarzin gand e varvailhou!

Peur-liesa a teu badinerez gantan, met an dervez-ze en devoa debret hag evet, hag e deod ne ehane pennad ebet!

War ar studi eo bet, martolod eo bet ive, o klask mont da archer da c'houde, met d'an ampoent e kouezas klanv, hag ar medisin e alias da jom en êr vat; deskadurez en deus, labourer brao eo pa gar, ha p'en deus bet eur banne eo dreist da gounta traou!

En deiz-ze, eta, oa staget da veuli ar gwinn; « Gwella tra a zo war an douar eo ar gwin, bugale, dibrada ra ar spered, pa ne ever ket re anezan! pellaat a ra an anken hag ar boan eus kalon an den gand e-nerz! Selaouit, emezan, petra lavare Salomon, ar roue Salomon: « Ar gwin a zo graet gand an den da laouenaat e galon! » Hag ar vedisined a-wechall a lavare d'an dud: « M'en deus graet ar gwin gaou ouzoc'h diouz an noz, evit anezan teir gwech muioc'h antronoz vintin hag e viot pare! »

Yec'hed deoc'h tudou! eme Hamonig, en eul lipat e werennad!

— « Plijout? da biou ne rafe ket? e liou, e vlak, e c'houez, e dommder... oll int mat ha kaër! Ha c'houi, eur vaouez devod, ne nac'hoc'h ket kement-ma: (Hamo-

nig a lammas e dog diwar e benn) Hor Zalver e-unan en eus dhenchet an dour gwin, komzet en deus diwar e benn ! »

An holl a oa deuet dic'hoarz breman o sellet ouz ar den koz, dizolo e benn gantan, o lavaret hano diwarbenn hor Zalver Jezuz, a-greiz displega sorc'hennou ! Gant he mousc'hoarz dudius Azilis a favaras dezan :

— « N'eus ket gwelloc'h egedoc'h da ziroufenna tal an dud, tonton Hamon ! ha da zigas da zonzj dezo eus traou santel ar relijion, hag eus an enor a zo bet graet d'ar gwin gant Mab Doue, p'e gwir frouez ar winien a deu, dre gomzou ar beleg, da veza chenchet en e Wad ! Livirit an Anjelus deomp, marplij ? »

Da c'hedal ar poent da vont d'ar gousperou ar wazed a lakeas eur c'horniad hag ez ejont d'ober eun dro er c'hreier, tra m'edo ar merc'hed o sikour distalia ha skaota.

*

**

Estreget gwin oa evet en dervez-ze; ar merc'hed a zo gwelloc'h ganto piketez ha bier; an daou seurt oa graet er gêr hag ez an da lakat aman ar c'hiz d'o aoza, araoik diskléria unan eus an danevellou hon devoa klevet gant Hamonig : istor Bran, pe hini Janed ar c'hinacouégez, pe c'hoaz Matilda, hag eur mareat all, rak gouzout a oa dindan envor kement mojenn skrivet diwarbenn e vro, hag ouspenn kals a draou eus buhez ar Zent. Hogen, hirio eo, re zivezat, mal hon eus da vont d'hor gwele ! ne rin eia nemet merka buan ha buan ar bier hag ar piketez :

Bier marc'hat-mat

Lakit 15 litrad segal en eur varikenn a gant litrad; lakit ive eul lur goell-bier ha daou-ugent litrad dour tomm; arabad lakat dour bero ha kemmeskit mat. Antronoz e lakeoc'h daou-ugent litred all, ha kemmeskit adarre.

D'an trede dervez e lakeoc'h ugent litrad dour tomm da beur-leuna ar varriken; lezit epad c'houec'h dervez hag evit ho pier; abenn pemzek dervez goude eo mat e eil-denna.

Bier all

Dour	100 litrad
Sukr melass	5 lur
Bleun houpez (houblon)	100 gramm
Gwriziou louzaounn an dersienn (gentiane) ..	50 gramm
Goell-bier	50 gramm

Lakat an houpez ha gwriziou louzaouenn an dersienn (gentiane) da drempa en dour bero, e tregont litrad; o sila en eun tamm lien antronoz; kemmesk en eur bodez ar sukr-melas hag ar goell-bier, o lakat er varikenn hag o lezel e go epad pemp pe c'houec'h dervez. Neuze e c'heller tenna e boutailhou hag eva ar bier.

Piketez

Evit 100 litrad dour lakat :

Deliou ònn	100 gramm
Sukr	9 lur
Chicorée	eun hanter pakad
« Acide tartrique »	30 gramm
Goell-bier	12 gramm

Lakit ar chikorée en eun tamm lienn, eur zac'h, taolit ar zac'hadik chikore-ze en eur pod da virvi war an tan epad diou eur gand an deliou ònn. Kemmeskit disparti, en eur bodez an « acide tartrique » hag ar sukr, en eur lakat dour bero varno d'o zibouloudenna ha d'o zeuzi.

Lakit hanter leun ho parriken a zour yen; taolit ar re-all pa vezint poaz, ha teuzit en dour ar goell-bier; hennez a vez laket da ziveza. Leunit ho parriken ha kemmeskit mat-mat gand eur vaz. Mat eo gwalc'hi ar varriken araoik lakat ar piketez ebarz gant deliou ment hag eun tamm « bi-carbonate de soude » en dour bero; rinsa mat goudeze. Ar piketez a vez mat da eva abenn pemzek dervez.

TINTIN ANNA.

Buhez tud va farrez

(Kendale'h)

Ar merc'hed avat a zo kalz furoc'h em parrez, rak dont a reont da verc'her da werza viou, amann ha traou all, ha morse n'e meus gwelet unan hag a vie anat eur banne warni. Ha perak ne rafe ket ar gwazed evel a ra ar merc'hed? perak ne gasfent ket da foar an diaoul ar c'hiz sot-ze da lipat ar werenn evid an distera digarez!

Em parrez, pa vez eun tamm friko da gaout, eman ar c'hiz gant ar yaouankizou da vont da ober eun dro-vale ha da ganaha da ziskana!

Kaer eo ar c'han, met ar youc'hadennou hag ar blijadennou a losk yaouankizou va farrez, n'int tamm ebet dereat. ha gwelloc'h e rafent tevel eget blijal! mei piou eo an hini a gav d'ezan eman o vlejal pa vez o kana?

Petra a gan ar yaouankizou da zeiz eur friko em parrez? Netra nemet luc'hach deuet eus ifern Pariz, netra nemet soniou gouest da lakat eur marc'h maro da zewel war e batonou!

Iskis eo sonjal e vefe kavet tud. Kristenien vat war o meno, da gana hevelep soniou difoupet eus an toullou breina zo e Pariz!

Iskis eo e ve Bretoned o youc'hal hevelep breinadurez, pa 'z eus en o farrezioù soniou brezonek yac'h, soniou graet evid an eureujoù ha mat da lakat an dud da c'hoarzin hag ar c'halonou da dridal!

— Ha perak e kan ar yaouankizou ar zoniou hudur-ze?

— Evid ober giz Brest ha netra ken! evit diskouez da gèrig e c'houzont kana eveldo luc'hach! Em parrez, eur pennad zo, e vez diskouezet taolennou cinema. Hogen an diskouezadeg-ze a c'hell beza mat ha beza fall, hervez an taolennou a vez dispaket.

An ebatou-noz, a zo bet ato fall hag a vezo da viken, rak an denvalijenn eo deiz an diaoul, eno eo eman o c'hoari e baotr-mat, eno eo eman en e voued!

An dud diwar ar maez ne vezont ket o sellet ouz ar

ormidou-ze, ha me a gav d'in emaint gwelloc'h en o gwele d'an hanter-noz, eget o sellout ouz traou hag a goust re ger mont d'o gwelout, traou savet evit tenna gwenneien diouz godellou an dud diabour evel ma 'z eo bourc'hizien ha bourc'hizezed va farrez.

Em parrez ar yaouankizou n'ouzont ket dansal, war ar maez da vihana, ha n'int tamm ebet falloc'h abalamour da ze, Dansal. N'eo ket yac'hus evid ar c'horf, dreist-holl en eur gambr kloz, dre ma lonker poultrenn hag a c'hell beza noazus d'ar c'horf. Tapout a c'heller eun taol tomm ha yen, ha meur a vil den o deus tapet o fall en dansou. Ha ne gavit-hu ket iskis gwelout tud o trei war begou o zreid gwasoc'h eget kornigellou, d'ar mare ma tlefent beza o roc'hat en o gweleou! Ma n'eo ket an dans eun dra yac'hus evid ar c'horf, n'eo ket yac'husoc'h evit an ene, rak n'eo ket rouez gwelout gwarizi o sevel etre an dud yaouank goude an ebatou-ze.

An hini a ya d'e wele pa deu an noz,
A vez direbech antronaz.

A lavare gwechall hon tud-koz, ha re wir eo.

Evelato, pa furchan mat, e kavan eun hanter dousenn verc'hed ha kement all a bôtred, hag a oar brao dibarrezia, evit mont da zansal en eun osteleri renet gant tud difeiz hag a nebeut a boëll.

E-Kreiz an dansou
Ec'h azez an diaoulou

a lavare d'in va mamm gwechall, ha gwir eo.

— Ar yaouankiz a rank kemer plijadur!... Red eo e tremenfe ar yaouankiz! — Ha me a lavar e tlefe ar yaouankizou tremen er plijadurioù ne zougont ket d'ar pec'hed hudur ha mezus. Hag a zaerou a geuz a oz bet skuillhet gant tud yaouank diwar goust an dansou!

Em parrez, an dud deuet war an oad, dreist holl war ar maez, a zo piz war o gwenneien, nemet pa vez diank d'ezo traou da rei brud d'ar familh. Evit kaout sterna-chon kaer ha weturioù soublik e c'houzont ienna o fa pe-riou arc'hant diouz o godellou. Met aman, ar re goz a zo

poulzet gand ar re yaouank, c'hoant d'ezo d'en em ziskouez pinvidik goude ma rae vent ket. Ar warizi an eil ouz egile eo a zo o poulza ar re yaouank diwar ar maez da ober an eil ar pezh a wel egile oc'h ober. Per ar Ger-vihan a lavaro outan e unan : Olier ar Gerveur en deus bet eur wetur zistrons, ha me am bezo ivez, rak sonjal a ran em eus kement a aes hag *hennez!*... Hag em eus sonj oz ken da gaout unan kalz bravoc'h eget hini *hennez!* Setu ar pennou avelet ! setu ar maged, al lorc'h, an enori

Pa vez meneg avat da gaout tud da labourat ervat an douarou, à neuze kouer a oar skei diouz an traon, sachan tu dioutan beteg an diner diweza ! Pe vez tud dianaez ganto o labourat, an ti eien ne c'houzont dare ped eur e vez diouz an noz, ha chom a reont er park keit ha ma welont sklaer da labourat. Evel-se ne gavont ket a dud da vont daveto nemet diouz ar skrign ! Evel-se c'hoaz, ar mevelien war ar maez, skuiz oc'h ober trivec'h eur labour bemdez, a glask hent ar c'hèriou, el lec'h ma vezint paet hiroc'h heb ezomm da labourat kement.

Em parrez e welan e-leiz a goueriaded hag a dlefe kaout tri mevel evit kas ervat an tiegeziou en-dro, hag a ra o z reuz gand unan hepken. Evel-se, kentoc'h eget kemer tud ha paea enno keraouez, ne reont nemed eur skraba d'o douarou, hag an douar ne ro nemed eun hanter eus ar pezh en dije roet me vije bet labourete ervat.

Eun dra al hag a zo grevus meurbet a welan c'hoaz war ar maez. War zigarez ma 'z eo ker an dud, an tieien, eur c'halz anezo, a laka o bugale, pôtrede pe vec'hed, da ober labourou redenn evid o oad. Red eo labourat, gwir eo, met n'eo ket mat ober re, ober dreist an nerz. Al labour a zo eur vec'hed, ma ne c'houzor get ober diouz an nerz. An traou yaouank, dre fouge alies, evit diskouez ez int pôtrede gouest, pôtrede, vat, a gemer penn ar c'hrevaz gant pôtrede krenvoc'h egeto, hag a dap diwar goust ar re vec'hiou a reont pe eun diskenn-bouzellou, pe a ra eun distresa bennak da unan pe unan eus oizili.

Ma ne deu netra d'ar gêr diwar c'hoari, diwar labourat re, diwar ar re vec'hiou, ne deu ket muioc'h.

Gwechall goz em parrez edo ar c'hiz da lenn goude kran leyr Buhez ar Zent, ha da zul goude lein da lenn

Aviel ar zul. Breman, zoken war ar maez, ar c'hiz vat-ze a zo a-nebeudou o vont da fall, ha seblantout a ra d'in e tec'h hirio a-sil-a-sil ar goueriaded diwar al linenn heuliet gand o zudkoz gant kement a aket gwechall. N'eo ket war greski eo eza ar feiz e kalonou an dud yaouank a hirio, siouaz. N'eo ket war greski kennebeut eo ez a aket an dud yaouank da vaga o sperejou gant traou a bouez, gant gwirioneziou ar Relijion, rak, siouaz, re droet int gant plijaduriou ar bed.

Ma teu ar feiz da glouaraat e kalonou an dud yaouank, an traou pouezus, poellus a zell ouz mad o bro Breiz, ne ra d'ezo na tomm na yen, dizeblant e chomont ivez war ar poent-ze, ha moarvat ne gavfen ket em parrez eun hanter-douenn dud hag o defe biskoaz klevet hano eus Nevenoe !

Dizeblant war gement zo nemet war an dastum madou, tud va farrez a ro c'houec'h dervez hanter bep sizun d'o c'horf hag eun hanter dervez a vec'h d'o ene ha d'o spered.

Loeiz AR FLOCH.

TANVOUEZIT !

Bugale geiz ! echu eo ar skol; e vakans emae'h; laouenedigez a zo en ho kalon ha petra reoc'h bremañ epad daou viz?

Meur a hini ac'hanoc'h e zikouro o c'herent da zastum an eost hag ar re all petra 'raint?

Diskuiza diouz o labour-skol. Ha netra ken?

Selaouit ! Pa 'm oa hoc'h oad, va c'herent; a lavare d'in: « Kerz da dañvoueza! »

Gouzout a rit petra eo an dra-ze; tañvoueza ? Tañvoueza pe bennaoui a zo dastum an tañvouezennou pe ar pennoued a jom a-silabez war ar park, goude ma vez bet endrammet ha berniet an ed. Eul labour skanv eo al labour-ze ha diouz doare ar vugale.

Kenstrivadeg an dañvouezerien

Tañvouezit, met.....

Me n'it ket da gemeret skoner war Laouik an Teo a jom da hunvreal e kichen ar bern ed epad ma labour ar re all. Komprenit mat, n'eo ket mont da dañvoueza zoken eo a c'houlennan ouzoc'h; lenn a rit gant plijadur *Feiz ha Breiz ar Vugale* ha da fin an istor e teu eur mousc'hoaz ivez! Grit kaeroc'h ege'an, avat, goudeze! Dastumit en cro deoc'h ar geriou fentus a glevoc'h; geriou bugale pe geriou re vras, mat da lakat an dud da c'hoarzin; livirit d'ho tad koz pe d'ho mamm goz konta d'eoc'h eun istor bennak; skrivit an istoriou pe ar geriou fentus-ze, gwella ma c'helloc'h, e brezo-neg, na pe'ra 'ta, ha p' ho pezo pennaouet pe dañvouezet eun dournadig skridou, traou plijadurus klevet ganeoc'h warno, c'houi o degaso d'eomp ha ni a roio evito prizioù kaer d'ar re ac'hanoc'h a vezo a genta.

Kenavo! fizians am eus e c'hellan konta warnoc'h.

AR BREUR BRAS.

Ho labourou a ranko beza kaset d'an « A. Perrot, Rener Feiz ha Breiz, Scrignac (Finistère) », abenn Hanter-Eost da zivezata. Eno o c'havin pa 'z in da ober eun dro d'az gér.

E Bro-Alzas, gwechall, e oa kals a ronfled. Ar ronfled-ze, gouzout a rit, a zo tud vras, ha gwella ma'z int peurliesa, eo da ober droug. Ronfled an Alzas, avat, a oa paotred chentil ha ne lavarent ger da zen karet e oant zoken gant an holl, rak int-i eo o devoa graet eus an Alzas eur vro dispar ha pinvidik: kompezet o devoa ar menezioù, diveinet an douarou, dizec'het al lagennou ha laket ar Rhin da dremen dre o bro. (1)

E ker Nideck e oa eur c'hastell hag a oa perc'hennet gant ronfled bras ha pinvidik kenañ. Karet oant gant tud ar vro. Eur verc'h o devoa hag a oa koant meurbet, met morse ne devoa laket he zreid er maez eus ar c'hastell. Eun dervez, skuiz o chom atao ouz ar prenestr o sellou' ouz ar gwez pin a c'houdeure ar c'hastell hag a vire outi da welet pelloc'h, ez eas kuit, dre guz, ha setu-hi o redek ar vro. Souezet e voe ar paour kaez plac'ir; biskoaz n'he devoa gwelet kement all.

(1) Ar Rhin a zo eur ster vras a zo he eienenn en Alamagn hag a en em daol er mor er Holland.

Ne ouic ket e oa tud bihanoc'h egeti hag e kemeras an c'ud-se evit c'hoariellou; tapout a eure tud a oa o labourat eu eur park hag o lakas gand o alar hag o c'hezeg en he zavancher hag e tizroas, lorc'h enni, da' ziskouez he c'havadenn c'he zad. Diskarga a eure he barlennad, war an daol, hag e poulze an dud hag al loenez gand he biz, kement a blijadur he devoa ouz o gwelou' o vale:

— Setu aze eun taol kaer, avat, va merc'h, eme an tad; an dra-ze n'eo ket eur c'hoariell eo; kers buan da gas an dud-ze, endro, d'o fark! an dud-se eo a had ar gwini, a deù da veza danvez bara. Heb an dud vihan-se, ni, ronfled bras ha galloudus a varve gand an naoun e c'ounder hor c'hoajou!

Peñ hini, bras pe vihan, paour pe binvidik a labour evid e nesa.

Skrid kaset gant:
ERWAN BERTHOU.

Ha skeudennaouet gant:
H. AN ALARCH.

MARO AL LABOUSIG

Va-c'ha-lon a zo gla-c'ha-rez-Er
 beu-re-ma em eus ka-vez-Va la-bou-sig muc
 ne grou-ed Va. la-bou-sig'zo-ma-ro'zo-ma-ro-Va
 la-bou-sig-a zo maro-mik.

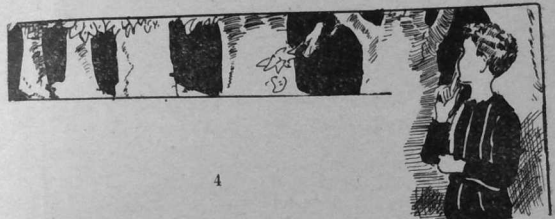
Mugale, eur barz, hag ho
 kar kenan, en deus savet
 ar werz-man, evidoc'h, a ra-
 toz kaer!

2

Ouz a glevout, e tihunen,
 Siouaz! Breman ne gano ken:
 E gein, e gof, e benn 'zo yen!

3

War baly va dourn, kichen an tan,
 Meus astennet al loen bihan:
 Met n'en deus graet na finy, na van!

4

Roet em eus d'ezan louzou
 Eneb ar gwasan klenvejou :
 Chomet eo kloz e valvennou.

5

Va zad d'in me a lavaras :
 « Hen mair breman evit ar c'haz
 A ray eur fest gant an arc'hoaz ! »

6

Daerou eleiz, em daoulagad,
 Ha d'am labousig o pokat
 Me a sonje: « Biken, a'vat ! »

7

Va mamm he deus d'in lavaret:
 « N'eo ket bet krouet an evned
 Evid beva en eur gaoued ! »

8

E korn al liorz, en dis'hlao
 Hag e disheol eun torkad skao
 Em eus kempennet eur bez brab!

9

Hag eno em eus couaret
 Ya labousig paour ker karei...
 War eur maen-glas em eus krivet.

10

Em eus skrivet : « Paotredigou,
 Lezit gan' evned ar maeziou.
 O nezig hâg o frankizou.

Evntig Penn-ar-C'hoad.

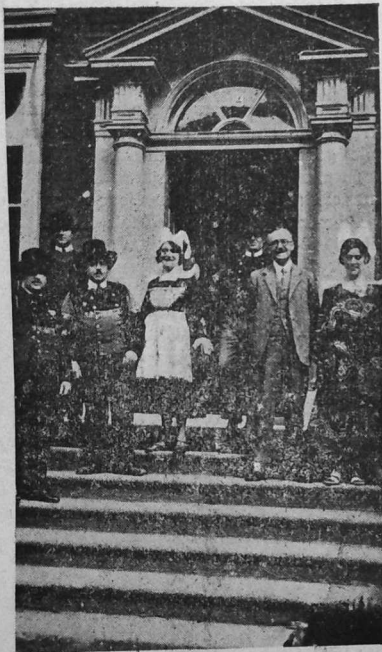

KELEIER AR MIZ

Gouelioù meur ar Zakramant e miz mezeven diveza
 o deus bodet kristenien eus pevar c'horn ar bed kristen.
 Ar Vretoned daoust pegen dister e oa o niver n'o deus
 ket gelllet tremen e enezenn ar zent hep beza gwelet hag
 hep ma vije graet d'ezo eun digemer kalonek.
 An A Cornic, Rener meur ar Bleun-Brug hag e bried
 eus Douarnenez, an A. Marc ar Berr ha daou gamarad
 d'ezan eus Pont-n-Abad, an A. Cueff, kaner Leon hag e
 bried eus Pont-Aven a zo bet digemeret, epad ar Gouelioù,
 gant an A. Byran, maer Dublin, an A. Myles Dillon, ke-
 lenner e skol-veur Dublin a en em gargas da ziskouez
 d'ezo ar pezh a gaera a oa e Iwerzonn.

An A. Cornic hag e dud
 endro da Lord Byran, maer Dublin..

*Bretoned ar Bleun-Brug gand an A. Dillon
dirak Kambr ar Gannaded e Dublin*

E Bro Gembre Bretoned ar Bleun-Brug a zo bet digemeret, evel breudeur, e Carmarthen, e Lampeter hag e Lanelli. An A. Owen hag e vugale hag an A. Harris a lakeas da welet e tri dervez ar pep kaera a oa da welet e bro goz hon Tadou.

Kana ha c'hoari a rejont, tri dervez dioc'htu, e Car-

An A. Cornic hag e dud e ti-kêr Dublin

martnen, e Lampeter hag e Lanelli dirak eur bern tud diredet d'o selaou ha laouen o welet pegement a henvedigez a oa c'hoaz etre Breiz-Veur ha Breiz-Izel.

KERANNA

Gouel soudardet ha martoloded Breiz ar brezel bras e Keranna d'ar 24 a viz gouere diveza a zo bet hep par.

Konta a raer e oa, da nebeuta, 150.000 den bodet eno en deiz-ze, ma voe benniget chapel bez meur ar vrezelourien varo.

Leor an A. Gwilhou

O deus rakprenet al leor e miz gouere :

An Tad Trebaol, Rom	1
An A. Pichen, Leur-ar-C'halvez, Treflez	1
An A. Caeric, person Sant-Cadou	1
An A. J. M. Coadou, Kelenner Pont-Kroaz	1
An Dimezell Ricou, Plougonven	1
An A. Riou, Plougonven	2
An Tad Quinquis, Verulam (Afrik)	2
An Dimezell Jann Mari Goareguer, Crec'h an Neven, Louargat	1
An A. J. M. Martin, ru Névez, Plistin	1
An A. Francis Martin, Ru Nevez, Plistin	1
An Dimezell Suzanna Baro, Prat Ledan, Plistin ..	1
An Dimezell A. M. Guillou, Hospice St Henri, Plistin	1
An Dimezell Janig ar Meur, Ru nevez, Plistin	1

Etre holl, er miz-man 15
 Leoriou rakprenet betek hen 957 + 15 = 972.
 Da heul ar pemp hano diveza-ze edo al lizerig hegarat-
 man :

Plistin, 20 a viz Gouere.

Me garfe kavout muioc'h a hanoiou da gas d'eoc'h, Aotrou Person, ha bet em bije, a gredan, paneved ec'h ont war ma gwele, eiz miz a zo, ha n'ouzon ket evit pegeñt c'hoaz!

Kas a ran d'eoc'h eun tammig rimadell ma kav d'eoc'h e tal ar boan he lakat war ho kelaouenn :

E amzer an avalou

Eur paotr bihan o sellet ouz koanta aval a zo e beg ar wezenn.

Ma vijen bet eun aval melen
 Uhel ha koant e beg eur wezenn
 E koesfen dioc'htu 'tal kichen troad
 Eur paotrig eveldon fur ha mat.

E lec'h chom aze pignet ken uhel
 Da ober avi d'eur paour kaez bugel
 E larfen: « Ma faotr bihan tec'h da bennig
 'Z an da goueza 'n ez kichennik.

*Kenavo, Aotrou Person, goulenn a ran diganeoc'h aluzen
 eur bedennig mar plij.
 Deoc'h gant doujans.*

JANIG AR MEUR.

Setu aze eur plac'hig hag a labour gwelloc'h evit he
 Breiz diwar he gwele eget mil ha mil all diwar o zreid!
 Na pebez skouer vat!
 Trugarez ha meuleudi d'ar plac'h yaouank-se hag eur
 bedenn ma roio Doue d'ezi yec'hed da labourat startoc'h
 c'hoaz evit Breiz, rak ezomm a zo.

Beb an tammig
 Er a ar marc'h gand ar big;

Bep an tammig ivez e tostaomp ouz ar mil hag a-raok
 an hanv-man e rankomp koueza warnan ma vezo gel-
 let moula al leor da vihana a-benn Nedeleg.
 Degas an hanoiou d'an A. Perrot, Rener Feiz ha Breiz,
 Sarrignac, (Finistère) ar re o deus c'hoant da brena al
 leor a-raok ma vezo moulet : degas an hano heb an ar-
 c'hant.

Divinadennou Miz Eost

- I. — Eur gamprig vut
leun a eskern tud.
- II. — Savet er c'hoat, a beur er prad
Hag a ya da di ar roue d'e drugarekaat.
- III. — Petra eo kenta tro a ra an deliou melen o koueza
diouz ar gwez?

Degaset gant Barba Lez, Bodilis.

Aze ez eus eur vag war al
lenn. E pelec'h eman an trei-
zer?

Gwelet a rit eur yar
klask he boued, met pelec'h
eman he c'hoar?

Degaset gant Rosan Pleiber ha L. Caër deus Plouenan.

Er miz a zeu e lakimp aman hanoiou gounideien divi-
nadennoù ebrel, mae ha mezeven.

Kanaouennoù ar Bleun-Brug

Le XXIIe concours des chorales bretonnes aura lieu cette année à Brest, le 6 Septembre.

Cette manifestation de musique bretonne aura cette année une ampleur exceptionnelle.

On prévoit la venue d'un grand nombre de chorales des cinq départements bretons.

Le recueil des chants et chœurs qui sont imposés aux chorales concurrentes vient de paraître.

Nous venons de le parcourir avec le plus vif plaisir. Dans les premières pages, les mélodies destinées aux Solistes.

Tout d'abord, un air à danser (*Son ha ton da zansal*), pour voix de soprano.

Alph. Boucher, s'est chargé d'écrire un accompagnement de piano sous cette mélodie, c'est dire qu'il est réussi et bien caractéristique.

Aux 7e, 8e et 9e mesures, les danseurs, entraînés par un rythme endiable, se verront forcés de sauter.

M. Guillem nous présente (*Son fest mezeven*) (chant de la fête de Juin) dans le genre aussi d'une chanson à danser. L'harmonisation de cette mélodie pour contralto est originale.

Nous trouvons ensuite (*Son ar ozner*), que Alph Boucher a recueilli à Trégunc, jolie mélodie bien bretonne.

Math Guillemit, a harmonisé une charmante chanson bretonne: « *Da Gourin'ina* » (à Core'ine) sorte de sérénade qui, par sa gracieuse ligne mélodique fera les délices de tous les chanteurs.

M. Guillem, le fureteur toujours si heureux, propose aux voix de basses, une curieuse chanson bretonne qu'il a planée en 1920 à Kerlouan: *Eured ar laouenanig*, le mariage du roitelet.

Nous arrivons ensuite aux chœurs imposés. J.-L. Mayet, les a écrits avec une maîtrise incontestable.

Da zaonlagad (Tes yeux), chœur à 2 voix égales.

An anzar (L'aveu), à 3 voix égales.

Ar Wreg nec'het, à 3 voix inégales.

Klemvan, à 4 voix mixtes.

Ces mélodies et chœurs sont tous choisis avec un goût parfait.

Les auditions qui en seront données au Concours du Bleun-Brug, le 6 septembre prochain, à Brest, obtiendront, nous en sommes certain, un gros succès.

Les Sociétés Chorales qui les travailleront seront sous

le charme de ces belles mélodies bretonnes et se procureront d'intenses joies artistiques.

JEAN D'ARVOR.

On peut se procurer le recueil des chants et chœurs du Bleun-Brug 1932 en s'adressant à Mlle P. Torcol, 11, rue Algésiras, Brest. Le recueil net, 5 fr. 50.

Règlement du Concours de Chorales du 6 Septembre prochain

1°) Toute chorale concurrente doit chanter deux morceaux : l'un *imposé* par le recueil des Kanaouennou 1932, l'autre *libre*, c'est-à-dire qu'elle peut puiser à son choix dans l'un des recueils précédents, ou ailleurs. Il suffit que les 2 morceaux soient de même catégorie.

2°) La même chorale peut faire entendre deux auditions de chœurs différents (par exemple, après avoir concouru pour les chœurs à 4 voix, concourir pour les chœurs à 3 ou 2 voix. Mais dans les 2 cas, morceau imposé et morceau libre).

3°) Les solistes ne chantent qu'un morceau, celui qui est imposé. Ne peuvent concourir que les membres d'une chorale ayant pris part au concours.

4°) Les solistes classés sous le nom de chanteurs populaires, peuvent être pris n'importe où; mais ils doivent chanter de l'inédit, ou des chants peu entendus dans les concours. Et en aucun cas, ne se permettre de donner des mélodies françaises — ou étrangères, habillées en breton.

— Recommandation aux sociétés rurales qui l'ignoraient encore, de ne pas établir de confusion entre voix d'hommes et de femmes ou enfants.

Prière instante de se faire inscrire le plus tôt possible, en indiquant: a) le chant imposé et le chant libre choisis; b) les noms des solistes joints à la mélodie qu'ils doivent donner.

c) Le nombre des membres de la chorale, et la distance kilométrique qu'elle aura à parcourir.

Les renseignements touchant le lieu et l'heure où aura lieu le concours, ainsi que la subvention attribuée aux sociétés concurrentes pour alléger leurs frais de déplacement, seront donnés ultérieurement.

Pour les inscriptions et les informations supplémentaires, s'adresser à la secrétaire du comité de musique: Mlle G. de Kermenguy, Cléder (Finistère).

Ti koz L'OLLIEROU

L'HOSTIS & JORDE

SUCESSEURS

18, 27, rue Louis-Pasteur, Brest

Pa ho pezo eun dra bennak da brena, dalc'hit sonj eo en hon ti e kavoc'h ato ar mufa da joaz hag an dessiniou nevesa e mouchoerou ha tavancherou brodet.

Seiz, mezer, ha danvez a bep seurt.

Dioc'h ar galite an ti-man a werz gwelloc'h-marc'had eget neus forz pehini all.

Eun eskompt a ugent real dre gant a vez roet e marc'hadourez ha dek dre dant d'ar familhou niverus diwar giskouez o c'hartenn.

AU TIGRE ROYAL

FOURRURES & PELLETERIES

37, rue de Siam, BREST

Grand choix de Fourrures
de toutes provenances

--- Transformations ---
--- Réparations ---

PRIX MODÉRÉS

Prena a reer es-kriz, krec'hin lern, kaerelled-vras, lapined; gozed, pudasked, hag all...
ha paet e vezont prizior mat

Klenved ar c'henou hag an dent

SUCESSEUR DE

A. LAPIQUONNE L. JÉZÉQUEL

Tenner dent

Loret gant skol-vedesinerez Paris

A denn an dent hep poan hag a laka dent nevez, war aour ha war gaoutchouk, hervez ar skouerlou diveza. Gwarantisa a ra e labour.

RESEO A RA :

Bep Lun, e LESNEVEN, Hôtel Le Roux, ha bep Sadorn e BRASPARTS hag er FAOU. — Ar c'habinet a gonsultationou a zo digor e Brest, 4, passage St-Martin, aboue 9 eur betek kreisteiz. ha da 2 eur betek 6 eur. Tél. 0-16

à bon gosier...
bon vin !

LES COSTUMES BRETONS MODERNES

Filets, pullovers, vestes, ensembles pour garçonnets, dames, fillettes
TRICOTÉS EN LAINE DE BRETAGNE brodés soie (motifs celtiques)
Créés et déposés par la Maison

CHOLEAU, DE VITRÉ

SONT EN VENTE A : RENNES, "TI BREIZ", 4, rue Roche
BREST, Mademoiselle CRÉAC'H, 93, rue de Siam et à KERILTUD, 11, rue Algésiras
PERROS-GUIREC : chez CLAUDE et SUZANNE * GUILGAMP, chez MENGUY, Rue Notre-Dame
S'ADRESSER AUSSI A : CHATEAULIN, café BLOU, 13, Grand'rué, le premier jeudi du mois.
PONT-CROIX, restaurant POUPON, Rue du Collège

Dépositaires demandés en chaque ville — GROS : CHOLEAU, VITRE (I.-et-V.)

Ar Merour: F. GEORGELIN.